

Har jag råd att stanna hemma med mitt barn?

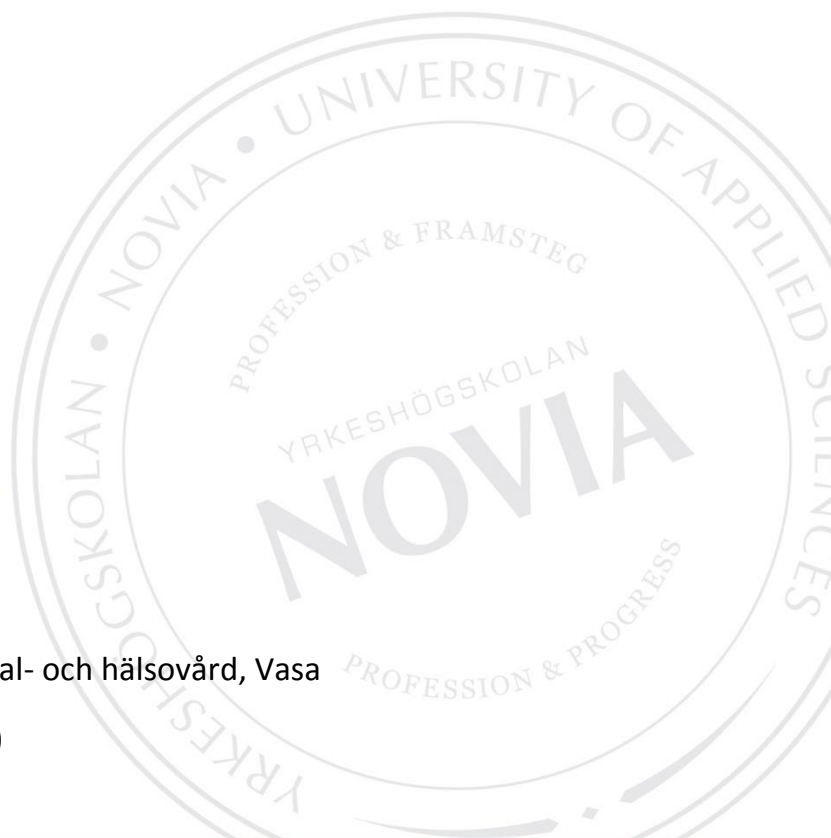
- en kartläggning av sociala förmåner till nyblivna föräldrar i Norden

Victoria Drifell

Utvecklingsarbete inom social- och hälsovård, Vasa

Utbildning: Barnmorska (YH)

Vasa 19/02 2015

UTVECKLINGSARBETE

Författare: Victoria Drifell

Utbildning och ort: Barnmorska, Vasa

Handledare: Eva Matintupa

Titel: Har jag råd att stanna hemma med mitt barn? – en kartläggning av sociala förmåner till nyblivna föräldrar i Norden

---

Datum 19/02 2015

Sidantal 14

Bilagor 5

Abstrakt

Förut fanns det inget annat alternativ för kvinnorna än att stanna hemma och amma sitt barn efter förlossningen, idag är verkligheten någon annan. Amningen har blivit utbytt mot mjölkersättning och kvinnorna skall vara tillbaka i arbetslivet så snabbt som möjligt. Idag erbjuds föräldrarna ekonomisk hjälp för att stanna hemma och ta hand om sina barn. Detta arbete är en teoretisk kartläggning över de sociala förmånerna föräldrarna har rätt till i de nordiska länderna Finland, Danmark, Norge och Sverige.

Ansa och stöda är de teoretiska utgångspunkterna och två väldigt viktiga aspekter för att kvinnan ska få till stånd en lyckad amning. För att kunna stöda sin kvinna till 100 % krävs också att partnern får tid för henne. Faderskapsledigheten i de nordiska länderna är varierande. I Finland har papporna endast 18 dagar de kan utnyttja de första 9 månaderna, medan danska pappor blir lediga 2 veckor efter förlossningen och har därefter chans att ta ut mera om så önskas. Norska och svenska pappor har heller ingen begränsning för hur mycket de kan använda, föräldrarna får ett gemensamt antal veckor och får dela dem som de själva önskar.

I diskussionen tas även sambandet mellan dessa förmåner och amningsstatistiken i Norden upp.

Språk: svenska

Nyckelord: Sociala förmåner, ekonomiska förmåner, föräldraledighet, barnbidrag, Finland, Danmark, Norge, Sverige

DEVELOPMENT PROJECT

Author: Victoria Drifell

Education and place: Midwife, Vaasa

Supervisor: Eva Matintupa

Title: Can I afford to stay at home with my child? – a review of social benefits to new parents in the Nordic countries

---

Date 19/02 2015

Number of pages: 14

Appendices 5

Summary

Back in the days, there was no other option for women than to stay at home and breastfeed her baby after delivery, today the reality is different. Breastfeeding has been exchanged to formula and the women should be back to work as quickly as possible. Today, parents are offered financial help to stay at home and take care of their children. This study is a theoretical survey of social benefits parents are entitled to in the Nordic countries Finland, Denmark, Norway and Sweden.

Cherish and support are the theoretical bases and two very important aspects for the woman to experience a successful breastfeeding. In order to support his woman to 100 % the partner is also required to have time for her. Paternity leaves in the Nordic countries are diverse. In Finland, fathers have only 18 days they can take advantage of in the first 9 months, while the Danish fathers receive two weeks off after the baby is born and thereafter a chance to stay home longer if desired. Also Norwegian and Swedish fathers have no limit to how much they can use, parents have a joint number of weeks and are allowed to share them as they wish.

In the discussion I will also examine the links between these benefits and breastfeeding statistics in the Nordic countries.

Language: Swedish

Key word: Social benefits, economic benefits, parental leave, child benefits, Finland, Denmark, Norway, Sweden

---

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	1
2	Syfte.....	2
3	Teoretiska utgångspunkter	2
3.1	Ansa	2
3.2	Stöda	3
4	Sociala förmåner och dess användning i de nordiska länderna.....	4
4.1	Finland.....	4
4.2	Danmark.....	5
4.3	Norge.....	6
4.4	Sverige	7
4.5	Sammanfattning.....	8
5	Kritisk granskning och diskussion.....	9
	Källor	12

1 Inledning

Amning är den överlägset bästa metoden att förse sitt barn med näring, men i väst länderna har det visat sig vara allt färre kvinnor som helammar sina barn. I mitt examensarbete gjorde jag en kartläggning över amningsarbetet och attityderna till amning i de nordiska länderna Finland, Danmark, Norge och Sverige. I resultatet framkom att oavsett land är både amningsarbetet och attityderna gentemot amning i grunden den samma, men trots detta är statistiken för helammande kvinnor väldigt varierande länderna emellan. Under arbetets gång framkom även att stödet från kvinnornas närmaste sociala nätverk, speciellt från kvinnans partner är oerhört viktigt för att få till stånd en lyckad amning (Drifell 2014).

Amning kan vara väldigt krävande särskilt för förstföderskor och kvinnan som precis genomgått en förlossning behöver allt stöd hon kan få. Fysiskt är det endast kvinnan som kan amma, men ifall problem uppstår är det viktigt för kvinnan att ha en delaktig partner som hon kan ta stöd av och rådfråga (Drifell 2014). Jag började fundera över hur kvinnans partner har möjlighet att faktiskt ställa upp och finnas där för kvinnan till 100 % och de tankarna förde in mig på föräldrarnas rätt till olika sociala förmåner som de nordiska länderna erbjuder. Vad finns det för förmåner och hur fördelas dessa förmåner mellan föräldrarna?

I detta arbete avser jag med begreppet sociala förmåner föräldrarnas rätt till vårdledighet efter barnets födelse, barnbidrag samt andra ekonomiska förmåner föräldrarna har rätt att ansöka om.

I den kritiska granskningen och diskussionen diskuterar jag resultatet från detta arbete i jämförelse med resultatet och amningsstatistiken från mitt examensarbete (Drifell 2014). Kan det möjligtvis finnas en förklaring till varför statistiken för helammande kvinnor i Norden är så varierande?

2 Syfte

Syftet med detta arbete är att göra en kartläggning över de sociala förmånerna och hur de används mellan föräldrarna i de nordiska länderna Finland, Danmark, Norge och Sverige.

Mina frågeställningar är:

1. Vilka sociala förmåner för nyblivna föräldrar finns i de nordiska länderna?
2. Hur väljer föräldrarna i de nordiska länderna att fördela dessa förmåner?

I och med att partnern är ett så viktigt stöd för kvinnan görs denna kartläggning av sociala förmåner för att sedan kunna jämföras med resultatet och amningsstatistiken från mitt examensarbete.

3 Teoretiska utgångspunkter

De centrala begreppen i det här arbetet är ansa och stöda. Efter att kvinnan kommer hem från sjukhuset med sitt nyfödda barn krävs att båda föräldrarna anpassar sig till den nya situationen. Till en början är den här situationen ny och ovanlig och det kräver mycket tålamod av föräldrarna, inte minst av kvinnan när hon skall amma. Stödet från hennes partner är oerhört viktigt för att amningen skall fungera, partners uppgift blir att finnas där, stöda och hjälpa mamman, vårda henne; ansa för att hon skall klara de påfrestningar som hon ställs inför (Drifell 2014, 15).

3.1 Ansa

Den första tiden i ett barns liv är modern livsviktig, barnet behöver ha sin moders närhet att känna igen och känna sig trygg med. Pappans/partners roll blir att hjälpa till så gott det går och vårda mamman så att hon orkar ta hand om babyn. Eriksson (2002) talar om ansa, leka och lära, där ansa blir partners vårdande av modern. Den vårdande akten

återspeglar de vårdande delarna tro, hopp och kärlek i vilket vårdgivaren bör ha i åtanke vid kontakt med patienten medan ansa, leka och lära däremot återspeglar inriktningen på vårdgivarens handlingar (Wiklund-Gustin & Lindwall 2012, 80). Omvårdnaden är ett naturligt fenomen och inte bunden till en specifik yrkesgrupp. Ansa innebär att vårdaren, eller i det här fallet partnern till mamman, genom kärlek sköter om och ger patienten, mamman, kroppslig omvårdnad exempelvis genom att förse denne med mat. Kroppsberöring ingår i ansningen, men Eriksson menar att denna beröring också kan genomföras med ögonkontakt. Genom att införa ansa, leka och lära i den vårdande akten kan patienten och vårdaren vidga sina gränser och möjligtvis forma nya handlingsmöjligheter (Rooke 1995, 231, 235).

Vårdande hör till ett naturligt mänskligt beteende och inkluderar ansa, leka, lära, där ansningen är den mest grundläggande typen av vårdande. Ansning innebär konkret kroppslig vård och kännetecknas av närhet, värme och beröring som leder till kroppsligt välbefinnande, men ansning innebär också att tillgodose individens grundläggande behov så som mat och skydd. Ansning är till karaktären ett sätt att visa att man verkligen bryr sig om den man vårdar och därför även innefattar mer än bara kroppsligt vårdande (Kirkevold 2000, 216-217).

3.2 Stöda

Tiden efter förlossningen är överväldigande för kvinnan, hon tvingas träda in i en annan roll och har nu ansvar över en liten individ och utöver detta är hennes egna hormoner och känslor helt ur balans. För att göra den här tiden så smidig och komfortabel för mamman som möjligt krävs ett enormt stöd från hennes partner och närmaste sociala nätverk. Det som ofta brukar ställa till problem, speciellt hos förstföderskor är amningen men även där kan stödet från partnern vara avgörande, ju mera stöd kvinnan känner från sin partner desto mera orkar hon kämpa för att upprätthålla amningen (Drifell 2014, 15).

Det finns tre olika omvårdnadssystem. Det första innebär att patienten är oförmögen att ta egna initiativ och utföra egenvård. Det andra systemet är patienten tar egna initiativ att inleda en process men behöver hjälp för att fullständigt utföra den. Det tredje omvårdnadssystemet är det stödjande och undervisande systemet och innebär att

patienten tar det huvudsakliga ansvaret men kan behöva stöd under processens gång (Rooke 1995, 158).

Att stöda innebär förmågan att lyfta fram en negativ sak på ett positivt sätt, att kunna lyfta upp mamman istället för att nedvärdera henne och kommentera de fel hon gör. Det är viktigt att kunna ställa frågorna på rätt sätt för att skapa en positiv inställning till förändring (Fossum 2007, 193).

4 Sociala förmåner och dess användning i de nordiska länderna

Nedan följer en beskrivning av de sociala förmånerna nyblivna föräldrar har rätt till i de nordiska länderna, samt statistik för hur föräldrarna väljer att använda dessa förmåner. Uppgifterna har tagits från statistik och från hemsidor tillhörande de instanser som erbjuder förmånerna till föräldrarna.

4.1 Finland

I Finland är reglerna för föräldraledigheten och förmånerna väldigt strikta och enkla. 40 dagar före beräknad tid inleder kvinnan sin moderskapsledighet som varar i 105 dagar (ca 4 månader). Under de 56 första dagarna av moderskapsledigheten får kvinnan nästan 90 % av sin vanliga lön, från och med dag 57 till 105 har förmånerna sjunkit till strax under 70 % av inkomsten. Efteråt följer föräldraledigheten som är ytterligare 158 dagar och kan också delas mellan föräldrarna. Vid flerbörd förlängs föräldraledigheten med 60 dagar per barn utöver det första. Under den tiden höjs inkomsten de första 30 dagarna till strax över 70 % av kvinnans inkomst men från och med dag 31 till 158 sänks den tillbaka till strax under 70 % igen (www.fpa.fi).

Föräldraledigheten tar slut när barnet är ca 9 månader, därefter har familjen rätt att få hemvårdsstöd till att barnet är 3 år gammalt. Hemvårdsstödet är oberoende föräldrarnas inkomster, för ett barn under 3 år utbetalas 342,53 €/månad. Om det finns flera barn under 3 år ökar hemvårdsstödet med 102,55 €/månad per syskon. För barn över 3 år men under skolåldern är hemvårdsstödet 65,89€/månad (www.fpa.fi).

Faderskapsledigheten är upp till 18 dagar under moderskaps- och föräldraledigheten. Ifall att pappan använder 12 dagar av föräldraledigheten får han 36 dagar ytterligare att ta ut när föräldraledigheten tar slut. Totalt kan pappan alltså få 54 dagar vilka kan användas i max 4 olika rater till att barnet är 2 år gammalt (www.fpa.fi).

Av den utbetalade föräldrapenningen gick år 2013 91 % till modern. Överlag har andelen utbetalningar till fadern ökat de senaste åren (bilaga 1).

Utöver de här förmånerna finns barnbidrag som utbetalas skattefritt varje månad till att barnet fyller 17 år. Beloppet varierar beroende på hur många barn som finns i familjen, det första barnet erhåller 95,75€/månad, det andra 105,80€/månad, det tredje får 135,01€/månad, det fjärde 154,64€/månad medan det femte och ytterligare barn får 174,27€/månad (www.fpa.fi).

Det unika med Finland, som inget annat land i världen har är moderskapsförpackningen som delas ut till alla blivande mödrar. Det är en gåva till familjen för att främja kvinnans och babys välmående. Lådan innehåller bland annat kläder och andra förnödenheter till babyn och sanitetsartiklar till mamman. Kvinnan kan dock välja ifall hon vill ha denna låda eller en ersättning på 140€. Årligen väljer ca 95 % moderskapsförpackningen framom pengarna (www.fpa.fi).

4.2 Danmark

I Danmark har modern rätt till 14 veckors (ca 3 månader) moderskapsledighet efter att barnet är fött, under dessa 14 veckor har fadern möjlighet att ta 2 veckor ledigt. Förmånerna under dessa veckor är baserat på hur kvinnan jobbade innan hon blev gravid, exempelvis en kvinna som jobbat 37 timmar per vecka med en timlön på ca 10 € kommer att få 1 371,92 €/månad vilket är nästan full lön. Efter denna period kan föräldrarna ha betald föräldraledighet i 32 veckor (ca 7 månader) och sedan icke betald ledighet i ytterligare 32 veckor. De sammanlagda 64 veckorna (betald och icke-betald) kan delas fritt mellan föräldrarna (www.borger.dk).

Papporna har möjlighet att ta ut en del av föräldraledigheten i förskott, under moderns 14 veckor och på så sätt kan föräldrarna vara lediga tillsammans. Den betalda föräldraledigheten kan förlängas med 8-14 veckor, men under den perioden minskas

beloppet som betalas ut. I Danmark har man också möjlighet att skjuta upp 8-13 veckor av föräldraledigheten till att barnet fyllt 9 år (www.borger.dk).

Så som i resten av Norden är också danska kvinnor hemma betydligt mera än vad männen är. De senaste åren har utbetalningar till männen ökat medan kvinnornas antal dagar hållits på en stadig nivå (bilaga2). De gemensamma föräldraledighetsdagarna, när båda föräldrarna är hemma samtidigt har legat på en stadig nivå.

Utöver dessa förmåner mottar även familjen barnbidrag tills barnet är 17 år gammalt. Bidraget varierar beroende barnets ålder, 0-2 år: 596,89 €/kvartal (ca 200 €/månad), 3-6 år: 472,76 €/kvartal (ca 160 €/månad), 7-17 år: 372,00 €/kvartal (124 €/månad). Barnbidraget i Danmark är skattefritt (www.nordsoc.org, www.borger.dk).

4.3 Norge

I Norge finns det möjlighet för modern att välja hur lång ledighet hon vill ha, antingen 49 veckor med 100 % av föräldrapenningen eller 59 veckor med 80 % av föräldrapenningen. 100 % av föräldrapenningen utgör ca 90 % av kvinnans lön. Av dessa veckor är de första 6 veckorna reserverade åt kvinnan och de inleds direkt efter förlossningen, därefter får de resterande veckorna delas som föräldrarna önskar. Föräldraledigheten behöver inte användas direkt utan kan sparas till att barnet är 3 år gammalt (www.nav.no).

Så som i Danmark och Finland är det kvinnorna som använder den största delen av föräldraledigheten, men på de senaste åren har även männen börjat stanna mera hemma med sina barn. År 2013 var det bland annat 30 % av alla pappor som använde sig av 60 föräldraledighetsdagar (bilaga 3).

Året efter att barnet fyllt 1 år får det börja på daghem. Ifall att det inte finns plats, eller om någon förälder väljer att stanna hemma kan de anhålla om kontantstöd. Detta är ett stöd åt de föräldrar som har barn mellan 1 och 2 år vilka inte fått plats på daghem eller barnet är mindre än 20 timmar per vecka på daghemmet efter att föräldraledigheten tagit slut. Kontantstödet baseras på barnets ålder och hur stor del av tiden det är på daghem. Ifall att barnet inte är på daghem är stödet följande, 13-18 månader: 565 €/månad, 19-23 månader: 375 €/månad. Ifall att barnet har plats på daghem men maximalt 19 timmar per vecka är stödet följande, 13-18 månader: 375 €/månad, 19-23 månader: 187 €/månad.

Om barnet är på daghem mer än 20 timmar per vecka beviljas inget kontantstöd. Efter att barnet fyllt 2 år garanteras det en plats på daghem. Utöver dessa förmåner får även föräldrarna barnbidrag, 110 €/månad (www.norden.org, www.nav.no).

4.4 Sverige

I Sverige får föräldrarna sammanlagt 480 dagar som de kan dela fritt mellan sig förutsatt att en förälder får minst 60 dagar. Dessa dagar kan tas ut när som helst fram till att barnet fyllt 8 år eller gått ut första klass i skolan. De första 390 dagarna baseras på kvinnans inkomst innan hon blev gravid de resterande 90 dagarna är stödet 20 €/ dag. Det som är unikt med systemet i Sverige är att utöver dessa 480 betalda föräldraledighetsdagar kan endera föräldern välja att vara föräldraledig utan betalt. Detta innebär i praktiken att en förälder kan utnyttja exempelvis 3 betalda föräldraledighetsdagar per vecka och de resterande är hon/han ledig utan betalt. Under tiden till att barnet är 8 år eller gått ut första klass kan föräldrarna ta ut obegränsat antal med obetald föräldraledighet utan att det påverkar dennes arbetsanställning förutsatt att denna ledighet tas ut max vid tre olika tillfällen per kalenderår (www.forsakringskassan.se).

Delningen på föräldraledigheten under de senaste 40 åren har ändrats mycket i Sverige, år 2011 använde kvinnorna 76,3 % av föräldraledigheten och männen 23,7 %. Statistik visar dock på att ca 225 av dessa dagar tagits ut under barnets första levnadsår vilket innebär att kvinnan erhåller närmare 100 % av sin lön (bilaga 4).

Utöver detta får föräldrarna även barnbidrag, detta stöd delas automatiskt med hälften var åt vardera föräldern. För det första barnet får båda föräldrarna 56 €/månad var, för det andra 112€/månad var, för det tredje barnet 169 €/månad var, för det fjärde 225 €/månad var, för det femte 281 €/månad var, för det sjätte och alla övriga 337 €/månad var. Barnbidraget betalas ut till att barnet fyllt 16 år (www.forsakringskassan.se, www.norden.org).

4.5 Sammanfattning

För att göra det mera tydligt har en sammanfattning av de sociala förmånerna i de nordiska länderna gjorts i form av ett diagram. Medräknat i diagrammet är barnbidraget och den förälders inkomst som är hemma med barnet.

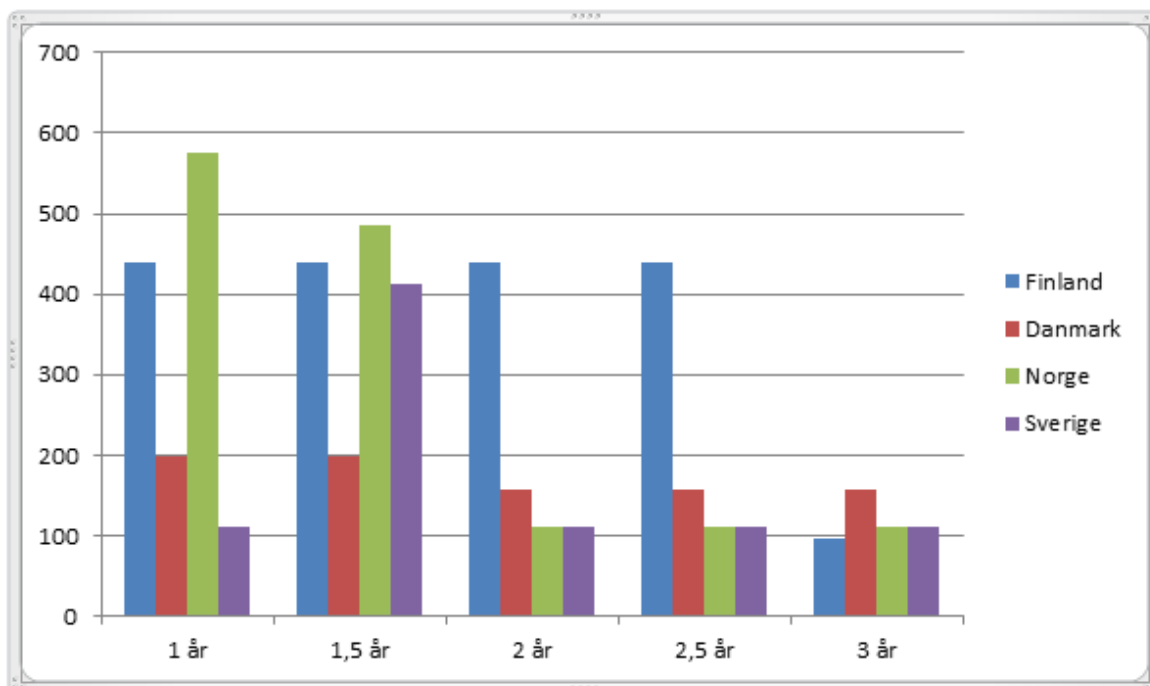

Bild. Y-axeln representerar familjens förmåner i euro per månad. X-axeln representerar barnets ålder.

Diagrammet visar föräldrarnas inkomster efter att barnet fyllt 1 år. I Finland blir förmånerna en fast summa oavsett tidigare lön efter att barnet blivit 9 månader fram till att det är 3 år gammalt. De 2-3 första månaderna efter förlossningen får kvinnan 90 % av sin lön, därefter sjunker inkomsten fram till 9 månader till ca 70 %. Danska föräldrar får 90 % av sin lön under det första året, därefter återstår endast barnbidraget. Barn i Danmark blir garanterade en plats på daghem då föräldrarna väljer att gå tillbaka i arbete. I Norge har föräldrarna också förmånen att få 90 % av sin tidigare lön under det första året. Därefter kan de få ett kontantstöd som beskrivs i diagrammet. Efter att barnet har fyllt 2 år garanteras det en plats på daghem. I Sverige kan föräldrarna själva planera hur stor procent av lönen kvinnan får. Statistik visar dock på att under det första året används dagarna så att de motsvarar 90 % av kvinnans tidigare lön. I detta diagram har det räknats med att kvinnan använder dagarna så att hon får så stor lön som möjligt. Det betyder att hon får 100 % av sin lön fram till att barnet är 1,5 år gammalt (i den första stapeln för

Sverige visas endast barnbidraget). Efter att barnet är 1,5 år och familjen använt 390 dagar av föräldraledigheten återstår 90 dagar, eller ett halvt år. Under dessa dagar är inkomsten 20 €/dag och går därför att räknas med i diagrammet. Efter att barnet är 2 år gammalt återstår barnbidraget i diagrammet.

5 Kritisk granskning och diskussion

Genom att granska validiteten i arbetet kan man undersöka om frågeställningen blivit korrekt skriven så att resultatet blivit det man avsett att undersökningen ska besvara. Det går att skilja på validitet som Abramson (1990) har gjort; *inhållsvaliditet* betyder att det område som skall mätas täcks med korrekt formulerade frågor. Min frågeställning till detta arbete motsvarar syftet och det som påförhand var planerat att undersöka. *Kriterievaliditet* betyder att det finns ett klart kriterium som man antingen vet eller tror är nära sanningen, som resultatet sedan kan jämföras med. Min kriterievaliditet grundar sig på resultatet i mitt examensarbete där syftet var att kartlägga amningsarbetet och attityderna gentemot amning i de nordiska länderna. *Begreppsvaliditet* innebär att samband finns mellan två olika mått som har för avsikt att mäta samma begrepp eller variabler (Hansagi & Allebeck 1994, 57-58). Detta beskrivs i diskussionen där resultatet i denna kartläggning över de sociala förmånerna har jämförts med amningsstatistiken från mitt examensarbete.

Norden idag består av högutvecklade, välfungerande länder. Nationerna är uppbyggda för att främja familjens hälsa när ett barn kommer till världen, oavsett samhällsklass. Syftet med detta arbete är att göra en kartläggning över de sociala förmåner, som föräldrarna har rätt till i de nordiska länderna Finland, Danmark, Norge och Sverige samt att beskriva hur dessa förmåner delas föräldrarna emellan. Under barnets första levnadsår erhåller kvinnorna i Danmark, Norge och Sverige ca 90 % av sin lön under moderskapsledigheten, medan kvinnorna i Finland får samma ersättning endast de första 2-3 månaderna därefter sjunker inkomsterna till 70 % av lönen. Under arbetets gång hade jag hela tiden amningsstatistiken för helammande kvinnor i Norden som framkommit i mitt examensarbete i åtanke. De 4 första månaderna efter att barnet är fött helammar 46-65 % av kvinnorna i Danmark, Norge och Sverige medan 34 % av kvinnorna i Finland

helammar, redan där syns det en liten skillnad i amningsstatistiken. Fram till 6 månader då kvinnans inkomst i Danmark, Norge och Sverige förblir oförändrad har förmånerna för finska kvinnor sjunkit. Amningen i de tre förstnämnda länderna ligger då på 10-25 % medan 1 % av kvinnorna i Finland fortfarande helammar. Det fick mig och fundera ifall ekonomin kan spela så stor roll?

En ekonomisk aspekt som ännu inte tagits i beaktande är barnbidraget. I Norden är det danska familjer som får mest ersättning, det land som också toppar amningsstatistiken. I Norge och Sverige är barnbidraget ganska lika, 110 € respektive 112€ medan Finland som ligger långt nere i amningsstatistiken erbjuder 95 € åt familjen.

I mitt examensarbete beskrevs stödet från kvinnans familj, speciellt partner som oerhört viktig, därför har även faderskapsledigheten kartlagts i detta arbete. Danska pappor får 2 veckor faderskapsledigt direkt efter att barnet är fött, därefter kan han använda sig av föräldraledigheten (betald eller obetald) ifall han vill vara ledig ytterligare. År 2005 använde svenska och norska pappor 20 dagar av föräldraledigheten under barnets första levnadsår medan finska pappor har möjlighet att ta ut endast 18 dagar under barnets första 9 levnadsmånader. Kan detta ha en antydning till varför finska kvinnor helammar mindre än de i övriga Norden?

Teoretiskt sett kan det finska systemet vara väldigt tilltalande då staten erbjuder lön åt kvinnorna för att vara hemma med barnen till att de är 3 år gamla. Men i praktiken är det kanske inte många som klarar av att vara hemma med så liten ersättning så att de tvingas återvända till arbetet. Det senaste året har dessutom ett nytt lagförslag kring hemvårdsstödet i Finland varit aktuellt. Lagförslaget om att hemvårdsstödet måste delas jämt föräldrarna emellan för att kunna få 100 % av stödet var ett försök till ett mera jämställt samhälle. Ifall att någon av föräldrarna skulle valt att använda stödet helt själv skulle ersättningen halveras. Lagförslaget drogs tillbaka på grund av politisk oenighet.

Efter att detta arbete blivit gjort och jag fått ny kunskap om de olika förmånerna i Norden, kan jag konstatera att systemet i Sverige och Norge är det mest tilltalande. Det finska systemet tillåter föräldrarna att vara hemma med barnen längst medan Danmark har kortast föräldraledighet. Kan det vara så att kvinnor i Danmark försöker ta vara på den korta föräldraledigheten och spendera mera tid med familjen och därför helammar danska kvinnor mera? Eller är det systemet i Finland som endast tillåter kvinnorna 70 %

av deras lön efter 3 månader som gör att många inte klarar sig ekonomiskt och de tvingas gå tillbaka till arbetet varav helamningen måste avslutas?

Källor

Abramson, JH. *Survey methods in community medicine*. 1990.

Drifell, V. *Jag vill amma mitt barn*. 2014.

Eriksson, K. *Vårdandets idé*. 2002.

Hansagi, H., Allebeck, P. *Enkät och intervju inom hälso- och sjukvård*. 1994.

Kirkevold, M. *Omvårdnadsteorier*. 2000.

Rooke, L. *Omvårdnad*. 1995.

Wiklund Gustin, L., Lindwall, L. *Omvårdnadsteorier i klinisk praxis*. 2012.

Borger. *Orlov og barsel*. www.borger.dk

Folkpensionsanstalten. *Stöd till barnfamiljer*. www.fpa.fi

Försäkringskassan. *Förälder*. www.forsakringskassa.se

Ny arbeids- og velferdsforvaltning. *Fleksibelt uttak*. www.nav.no.

Norden för dig. *Föräldrapenning vid födsel och adoption i Norge*. www.norden.org.

Norden för dig. *Föräldrapenning vid födsel och adoption i Sverige*. www.norden.org.

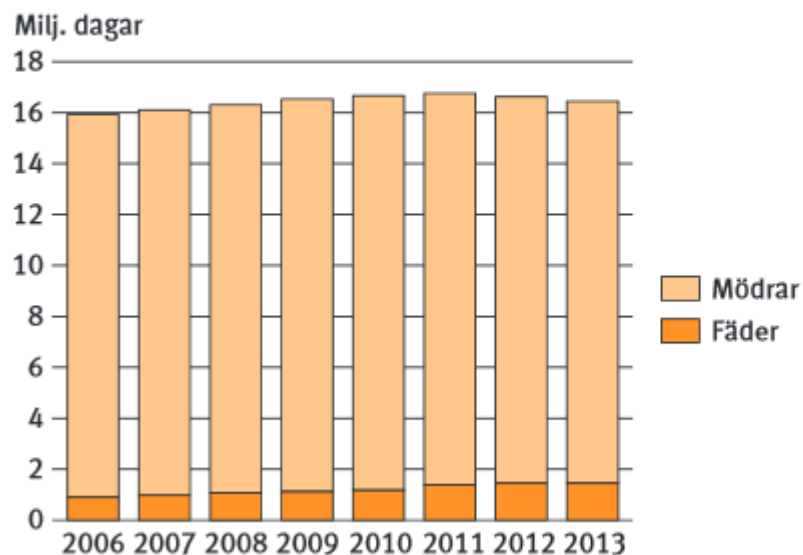
Nordic social insurance portal. *Family benefits*. www.nordsoc.org

Bilagor

1. Finland

Mödrarnas och fädernas andelar av ersatta föräldradagpenningdagar 2006–2013

2. Danmark

Fødsels- og barselorlov i fordelt mellem mor og far

Kun tilfælde, hvor både mor og far har holdt orlov

Samlet orlov efter fødslen, gennemsnitlige antal dage pr. barn

	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Alle børn						
Antal børn i alt	35 375	36 650	35 777	36 049	32 969	32 254
Orlov ialt	329	331	332	332	331	335
Fars orlov	32	35	36	37	37	39
Mors orlov	298	297	297	296	295	296
Begge samtidig	20	21	21	20	20	21
"Barnets orlov"	309	310	311	310	311	314

3. Norge

Menn med foreldrepenger i løpet av 1.-3. kvartal 2005-2014, fordelt på dager. Prosent

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
1-10 dager	8,6	7,9	9,1	11,0	11,7	11,7	10,7	10,7	9,6	9,2
11-19 dager	6,8	6,6	8,2	10,0	10,8	10,1	9,0	8,9	9,6	9,7
20 dager	65,9	29,2	5,9	5,1	4,7	4,5	4,9	5,5	4,0	3,5
21-24 dager	1,3	2,5	3,0	3,7	3,6	4,0	4,0	3,9	5,2	5,3
25 dager	0,7	35,5	26,7	2,9	2,4	3,6	5,3	4,1	2,2	1,9
26-29 dager	1,0	1,0	2,0	2,5	2,8	3,3	3,4	3,7	4,0	3,9
30 dager	0,9	0,9	27,6	48,1	49,1	26,2	4,5	3,7	2,4	2,1
31-39 dager	2,8	3,0	3,1	3,3	2,9	6,3	8,5	8,6	10,0	10,1
40-49 dager	4,7	4,5	4,2	3,8	3,5	6,6	9,4	9,7	9,7	9,4
50 dager	0,3	1,2	1,2	0,6	0,5	15,3	31,7	18,5	1,4	1,0
51-59 dager	1,3	1,3	1,7	1,9	1,7	1,9	2,0	3,6	5,6	5,7
60 dager	0,3	0,4	1,0	1,0	0,4	0,5	0,4	13,4	30,2	18,9
61-69 dager	1,2	1,4	1,5	1,5	1,4	1,5	1,3	1,4	1,6	3,8
70 dager	0,2	0,2	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	10,8
71 dager+	3,9	4,5	4,6	4,5	4,2	4,4	4,7	4,0	4,4	4,7

4. Sverige

Tabell   **Andel (%) av utbetalade dagar med föräldrapenning till män respektive till kvinnor, år 1974–2011**

	1974	1979	1984	1989	1994	1999	2004	2009	2010	2011
Kvinnor	99,5	95,2	94,9	93,1	88,6	88,4	81,3	77,7	76,9	76,3
Män	0,5	4,8	5,1	6,9	11,4	10,6	18,7	22,3	23,1	23,7

Genomsnittligt antal uttagna dagar med föräldrapenning vid olika åldrar för barn födda år 2005

